

Arkitektbua AS
Størksvegen 2
2420 TRYSIL

Dato: 13.09.2021
Vår ref: 21/05685-2
Deres ref:

Uttalelse til oppstart av reguleringsplan for Enlia grustak i Åmot kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 27. november 2020. DMF mottok saken 3. september 2021.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om planen

Hensikten med planen er å tilrettelegge for en utvidelse av eksisterende uttak av grus- og fjellmasser til utbyggingsprosjekter og vedlikehold av veger i lokalområdet.

Deler av området er regulert, og området er delvis avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. Utvidelsen vil gå inn på areal avsatt til LNFR-formål. Kommunen har vurdert at planen utløser krav om konsekvensutredning.

Uttalelse til planen

Forhold omkring estimert totalt volum, antatt årlig uttak, bruksområder, og marked på kort og lang sikt, er etter DMFs vurdering godt belyst i planprogrammet. Omtalen av disse temaene bør videreføres i plandokumentene når reguleringsplanen kommer til høring og offentlig ettersyn.

Tiltaket omtales som grustak, men planmaterialet beskriver reguleringsplanens formål til å utvide eksisterende uttak av grus- og fjellmasser. DMF ber om at planmaterialet gjør tydelig rede for om det både skal gjøres uttak av løsmasser og uttak/sprengning av fjellmasser, og hvordan det skal sikres et hensiktsmessig uttak med drift på aktuelle ressurstyper.

Hvis det skal tas ut fjellmasser, forventer DMF at det gjøres rede for de geologiske strukturene i området som vil ha betydning for utforminga av planen og rammer som

reguleringsplanen skal ivareta, dersom det ses som relevant for utformingen av uttaksområdet i planen. Dette kan omfatte oppsprekingsgrad, sprekkenes strøk/fall og diskontinuiteter (sprekkesoner) i bergarten med tanke på hvordan reguleringsplanen skal tilrettelegge for et forsvarlig og hensiktsmessig uttak av forekomsten.

Uttak av mineralressurser utgjør i mange tilfeller omfattende inngrep. Regulering bidrar til å sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter, der det legges vekt på langsiktige løsninger og beskrivelse av konsekvenser for miljø og samfunn jf. plan- og bygningslovens formålsbestemmelse § 1-1. Gjennom reguleringen legges forutsigbare rammer for den framtidige råstoffutvinningen. Vår generelle anbefaling er at denne type tiltak bør ha reguleringsplan, og området hvor det skal drives uttak bør avsettes med arealformålet råstoffutvinning.

En mineralressurs er en ikke-fornybar naturressurs som kun kan tas ut der den naturlig forekommer. Det er viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, det vil si både i volum og kvalitet.

Det er per i dag ikke registrert noen forekomster av mineralressurser innenfor området i Norges geologiske undersøkelse (NGU) sine ressursdatabaser. Det opplyses i planbeskrivelsen at det skal tas ut masser fra uttaket som skal brukes som byggeråstoffer og til vegvedlikehold.

Generelt om forholdet mellom mineralloven og plan- og bygningsloven

Drift, sikring og avslutning av masseuttak reguleres av mineralloven med forskrifter og gjennom eventuelle vilkår satt av DMF. Driftsplan for masseuttaket skal godkjennes av DMF i forbindelse med tildeling av konsesjon. Driftsplanen skal som et minimum oppfylle kravene som følger av DMF sine driftsplanveiledere, revidert mars 2021. Se våre veiledere for utarbeiding av driftsplan for fast fjell og for løsmasser, for mer informasjon: <https://www.dirmin.no/driftsplanveileder>.

Tiltakshaver skal i tillegg rette seg etter øvrige krav, bestemmelser og retningslinjer gitt i medhold av annet lovverk, herunder bestemmelser i reguleringsplanen.

Arealavklaringen for masseuttaket skal gis i reguleringsplanen, og gjennom reguleringsbestemmelsene kan det blant annet settes ytre grense for uttaket, tidsbegrensning og etterbruk. Formålet med reguleringsbestemmelsene bør gå klart frem i planbeskrivelsen.

Reguleringsbestemmelser bør ikke gis på en slik måte at de binder opp drifta og avslutningen av masseuttaket. Reguleringsbestemmelser må gjennom en ny behandling ved behov for endring, eventuelt at tiltakshaver søker om dispensasjon fra bestemmelser som er i konflikt med driftsplanen.

Et masseuttak har ofte et livsløp som går over flere tiår. En driftsplan er et dynamisk verktøy for tiltakshaver, og skal kunne endres i takt med løpende bergfaglige vurderinger og andre driftsrelaterte forhold. Vesentlige endringer av driftsplanen skal godkjennes av DMF.

Melde- og konsesjonsplikt etter mineralloven

Samlet uttak på mer enn 10 000 m³ masse krever konsesjon før drift kan starte, jf. mineralloven § 43. Søknad skal sendes til DMF. Berørte parter og lokale myndigheter vil høres før konsesjon eventuelt gis.

DMF anbefaler at forholdet til mineralloven tas inn i reguleringsbestemmelsene, på følgende, eller lignende, måte: «Drift skal skje i henhold til bestemmelser i mineralloven med gjeldende forskrifter, samt i vilkår i tillatelser etter loven. Direktoratet for mineralforvaltning er myndighet etter loven.»

Sikring og skjerming

Masseuttak med bratte skrenter kan utgjøre en fare for omgivelsene. Den som driver masseuttak som omfattes av mineralloven er ansvarlig for å sikre uttaksområdet. Det er derfor viktig at det i reguleringsplanen settes av tilstrekkelig areal for sikringstiltak, og for tilsyn og vedlikehold av disse.

Om nødvendig må det legges opp til skjerming av selve uttaksområdet. Innsyn fra boliger og ferdselsårer bør unngås der det er mulig. En vegetasjonsskjerm kan bidra til å redusere støy og støvpåvirkning, og i tillegg ha en estetisk funksjon. Det er viktig at det settes av tilstrekkelig areal til skjermingsformålet.

Vi anbefaler at skjermingstiltak ikke legges oppå, men ved siden av uttaksområdet, da det ikke skal foretas uttak i områder avsatt til skjermingstiltak.

Etterbruk

Etterbruk av området og krav til utforming av arealet etter avsluttet uttak bør fastsettes i reguleringsplanen, slik at driften kan planlegges deretter. DMF anbefaler at etterbruk av uttaksområdet fastsettes gjennom bestemmelser til arealformålet råstoffutvinning på følgende, eller tilsvarende måte: «*Etter endt uttak og opprydding, skal arealet istandsettes til arealbruken (skogbruk). Arealformålet skal ved endt istandsettingsarbeid endres fra råstoffutvinning til (LNFR – skogbruk)*». Eksempel på arealbruk og formål er her i (klammer). Bestemmelsen gjør det mer tydelig hvilke krav som stilles til avslutningen av uttaket, hvilket arealformål som uttaket settes i stand til, og gir god kobling til DMF sin behandling av søknad om driftskonsesjon. Dersom det vurderes benyttet kombinerte arealformål hvor råstoffutvinning er en del av kombinasjonen, må det klart gå frem av bestemmelsene rammene for hvordan råstoffutvinning tillates innenfor arealformålet.

Se også vår veileder: «*Krav og hensyn til fysiske omgivelser ved forvaltning og bruk av mineralressurser*»: <https://dirmin.no/regelverk/veiledere>

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Arkitektbua AS

Størksvegen 2

2420 TRYSIL